

Nemzetpolitikai összefoglaló

2017. 36. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Két határátkelőhely és a kolozsvári magyar kulturális intézet megnyitásáról egyezett meg Szijjártó Péter Bukarestben

Két, jelenleg ideiglenesen és korlátozott nyitvatartással működő határátkelőhely állandó nyitva tartásáról, és a kolozsvári magyar kulturális intézet megnyitásáról állapodott meg Szijjártó Péter külügyminiszter román tárgyalópartnereivel szerdán Bukarestben. A miniszter Teodor Melescanu meghívására látogatott Bukarestbe, ahol délután előadást tart a román nagykövetség éves értekezletén. Reggel Kelemen Hunorral, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnökével, majd Teodor Melescanu román külügyminiszterrel és Marcel Ciolacu miniszterelnök-helyettessel tárgyalt. Szijjártó Péter a nap „legjobb hírének” mondta, hogy román tárgyalópartnerei pozitívan fogadták azt a magyar szándékot, hogy a vajdasági és kárpátaljai után a magyar kormány erdélyi gazdaságfejlesztési programot is indítson. „A németek már dolgoznak hasonló programon Románia területén, és mi a német mintára szeretnénk elindítani ezt. Abszolút pozitív a román kormány hozzáállása, és már csak néhány technikai részletet kell tisztáznunk ahhoz, hogy ezt a magyar, a román és az EU-s jogszabályoknak is meg tudjuk feleltetni” – fogalmazott. „Kértem a román illetékeseket, hogy a két marosvásárhelyi oktatási ügyet: a Római Katolikus Gimnáziumét és a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemét (MOGYE) oldjuk meg. Azt gondolom, hogy politikai akarattal és egy kis jóindulattal ez a két ügy megoldható a közeljövőben” - jelentette ki a miniszter.

Meleşcanu román–magyar–szlovák–osztrák vitát kezdeményezett az első világháború eseményeiről

Az első világháború eseményeinek román–magyar–szlovák–osztrák megvitatását kezdeményezte Teodor Meleşcanu román külügyminiszter a Szijjártó Péter magyar külügyminiszterrel folytatott szerdai bukaresti megbeszéléseken. A két külügyminiszter azt követően nyilatkozott a sajtónak, hogy Szijjártó Péter előadást tartott a román nagykövetség éves értekezletén. Mindketten az egymás iránti bizalom erősödését hangsúlyozták. Teodor Meleşcanu megemlítette: az első világháborúnak döntő kihatása volt a térség történetének alakulására, ezért javasolta, hogy Románia, Magyarország, Szlovákia, esetleg Ausztria vagy Németország kormányaival szervezzenek valamilyen közös akciót, ennek során nyíltan vitassák meg a történelmi kérdéseket, és tekintsenek a jövő felé, vizsgálják meg országaik szerepét és helyét Közép-Európában, az EU-ban és a világban. A román külügyminiszter köszönetet mondott Szijjártó Péternek a román nagykövetség éves értekezletén tartott előadásáért, mely összegzése szerint arról szólt, hogy a regionális együttműködés hogyan segítheti a biztonságot, a jólétet a térségben. Hangsúlyozta: a romániai magyar és a magyarországi román kisebbség a kapocs szerepét tölti be a két ország viszonyában. A román külügyminiszter azt tartotta a kétoldalú

megbeszélések legfontosabb következtetésének, hogy mindkét fél őszintén kívánja fejleszteni és erősíteni a két ország kapcsolatait.

Elkerülhetetlennek tűnik a vásárhelyi katolikus gimnázium megszűnése

A megszűnés küszöbére jutott a marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnázium azt követően, hogy a bíróság jogerősen is felfüggesztette azt a 2015-ben hozott tanfelügyelőségi határozatot, amely az iskolába sorolta az Unirea főgimnázium magyar osztályait. A katolikus gimnázium helyzetéről az iskolában tanuló gyermekek szülei sajtótájékoztatón számoltak be csütörtök délután. Állításaikat Székely Szilárd, az intézmény ideiglenes igazgatója is megerősítette az MTI-nek adott nyilatkozatában. Székely Szilárd a Maros megyei főtanfelügyelővel folytatott szerdai megbeszélés alapján elmondta: a tanfelügyelőség már csak az ítélet hivatalos kiközlésére vár az intézmény feloszlásának a kinyilvánításához. Hozzátette: egyelőre a tanfelügyelőségi határozat felfüggesztésére vonatkozó határozat vált jogerőssé, de per tárgyát képezi a határozat érvénytelenítése is. Ebben a perben egyelőre csak első fokon született az iskola számára kedvezőtlen ítélet. Az igazgató elmondta: a tanfelügyelőség jogértelmezése szerint az iskola osztályait vissza kell szervezni azokba az intézményekbe, amelyekből 2015-ben a katolikus gimnáziumot létrehozták. Az osztályok egyik részének az Unirea Főgimnáziumba, a másiknak a Bolyai Farkas Gimnáziumba kellene betagozódnia, de az igazgató nyílt titokként említette, hogy a szülők egyáltalán nem akarják a gyerekeiket az Unirea Főgimnáziumba járatni.

Utcára hív az egyház a vásárhelyi katolikus iskoláért

A marosvásárhelyi Római Katolikus Teológiai Gimnázium melletti kiállásra szólít szombaton közzétett felhívásában Jakubinyi György érsek, az Erdélyi Római Katolikus Státus Alapítvány elnöke. Szerdán 18 órától a Maros megyei prefektúra előtt tüntetnek az iskola helyzetének megoldásáért. Az érsek felhívásában hangsúlyozza, bár a római katolikus egyház az igazságot rendszerint nem az utcákon és tereken, hanem a templomaiban és – ha szükséges – a törvényszéken keresi, most mégis kénytelen az előbbit tenni. Jelen helyzetben az Erdélyi Római Katolikus Státus Alapítvány egy újabb figyelemfelhívó kezdeményezés keretében ismét az utcán kényszerül az igazságot keresni, az igazságért kiállni, mellette kiállni” - áll a felhívásban. Ebben Jakubinyi György érsek, az Erdélyi Római Katolikus Státus Alapítvány elnöke szeptember 6-án, szerdán délután 6 órától a Maros megyei prefektúra épülete előtti térre hívja mindazokat, akik kiállnak a tanintézet mellett. Ezzel egy időben az RMDSZ Maros megyei szervezete a katolikus iskola ügyében kiadott közleményében arra hívta fel a figyelmet, hogy az ügy sokkal inkább politikai, mint jogi vonatkozású. Hangsúlyozzák, „az RMDSZ minden közigazgatási

lehetőséget megragadott az elmúlt hónapok során, hogy megnyugtatóan rendezze az iskola helyzetét”.

Nagyszelmencen tartották a felvidéki és a kárpátaljai magyar iskolák közös tanévnyitóját

A szlovák-ukrán határ szimbolikus településén, Nagyszelmencen tartották a felvidéki és a kárpátaljai magyar iskolák közös tanévnyitóját. Az ünnepség szimbolikus értékű volt és az első alkalommal szervezett közös tanévnyitót hagyományteremtő szándékkal hívták életre. A közös tanévnyitón részt vettek a szlovákiai és kárpátaljai magyarság politikai és pedagógus szervezeteinek képviselői, valamint a szlovák kormány képviselői. „Az hogy itt a végeken az asszimiláció és számtalan egyéb gazdasági ok folytán az elfogyás veszélye fenyeget bennünket, az csak azt jelentheti, hogy erőt kell merítenünk ebből a múltunkból, hiszen a magyarságunknak bizonyára kell, hogy küldetése legyen a Kárpát-medencében, hogy ha sikerült a germán és a szláv tenger között magyarként megmaradnunk. Én azt hiszem, hogy a 21. században minden negatív előjel ellenére a demográfiai elfogyás, az elvándorlása a fiataloknak gazdasági okból, mindezek ellenére semmi sem akadályoz bennünket abban, hogy a világba szakadt 15 millió magyarból egy nemzeti közösséget tudjunk szervezni” – mondta a község görögkatolikus templomában megtartott ünnepségen Grezsa István. Jókai Tibor, az SZMPSZ elnöke beszédében felidézte, az addig egységes, 1938 és 1944 között Magyarországhoz tartozó Nagyszelmencet 1946-ben kettévágta a szovjet-csehszlovák határ. A község nagyobbik része Csehszlovákiánál maradt, kisebbik részét pedig a Szovjetunióhoz csatolták. Orosz Ildikó, a KMPSZ elnöke beszédében hangsúlyozta, a politika Nagyszelmencen a legdrasztikusabb módon húzott falat ember és ember közé, a második világháború után a nagyhatalmak játékszerévé vált a környék és a régió népe. Orosz Ildikó arra kérte a jelenlévőket, hogy a mintegy hat évtizedes megosztás után próbáljanak meg kapcsolatokat keresni, illetve fedezzék fel és tartsák meg az értékeket a határ mindkét oldalán.

Tanszercsomagot kaptak a délvidéki szórványban élő magyar elsősök

A magyar nyelvű oktatás megmaradásának és fejlesztésének fontosságát hangsúlyozta Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár csütörtökön Székelykeven, a Kárpát-medence egyik legdélebbi magyar településén, ahol az iskolakezddést segítő

tanszercsomagokat adtak át a magyar elsősöknek. „El kell érünk azt a célt, hogy minden magyar gyermek, és minden vegyes (szerb-magyar) házasságban született gyermek magyar bölcsődébe, magyar óvodába, magyar iskolába tudjon járni” – hangsúlyozta. Hozzátette: további cél az, hogy a magyar nyelvű oktatási rendszer sokkal különb és jobb minőségű legyen, mint a többségi nemzeté. Potápi Árpád János reményét fejezte ki, hogy a magyarságot jelenleg meghatározó rossz demográfiai mutatók némileg változnak majd a következő néhány évben, és csökkenthető lesz a fogyás, végül pedig meg lehet fordítani ezt a folyamatot. Elhangzott, hogy a magyar kormány és a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács (MNT) támogatásával hetedik éve osztanak tanszercsomagot az elsős diákoknak. A tanulók kiegészítő taneszközöket, például rajzfelszerelést kapnak. A nemzetpolitikáért felelős államtitkár kiemelte, hogy az iskolakezdést segítő csomagok az anyaországban is sokat jelentenek, de a szórványmagyarság lakta részeken igazán nagy segítségnek számítanak.

Felújítják a hertelendyfalvi Tamási Áron Székely Magyar Művelődési Egyesület épületét

A dél-bánati Hertelendyfalván anyaországi támogatásból újul meg és bővül a Tamási Áron Székely Magyar Művelődési Egyesület. A magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság mintegy 30 millió forintos támogatásának köszönhetően új épület épül a már álló székelykapu mellé. Potápi Árpád János magyar nemzetpolitikai államtitkár elmondta: „az elmúlt évtizedek is bizonyítják azt, hogy ez a kicsiny magyar közösség itt mindent megtesz a megmaradásért és jövőben gondolkodik. Felújították a templomukat, itt a kör is aktív, nemsokára el fog készülni a református egyház gondozásában, a magyar kormány segítségével a magyar óvoda. Szerintem minden meg van ahhoz, hogy ne csak a múlttól tudjunk beszélgetni, hanem, hogy a jövőnk is megvan”. A Hertelendyfalván található egyházközség a Kárpát-medence legdélebbi református egyházközsége, pontos adatok a legutóbbi népszámlálás alkalmával nem születtek, de a helyiek becslése szerint mintegy ezer magyar ajkú, székely felmenőkkel rendelkező ember lakik itt.

A kárpátaljai magyarok védelmét kéri az ukrán vezetőktől

Közös levélben fordultak pénteken kárpátaljai magyar szervezetek és történelmi egyházak az ukrán állam vezetőihez, azt kérve, hogy a közoktatási törvény szeptemberben tervezett módosítása során messzemenően vegyék figyelembe a kisebbségek jogait, és továbbra is garantálják a nemzeti kisebbségek nyelvhasználati, azon belül az anyanyelvű oktatásra vonatkozó jogait. A levelet aláíró szervezetek leszögezték: aggodalommal figyelik az Ukrajnában zajló törvényalkotási folyamatot, mert a közoktatásról szóló törvény módosításánál olyan passzusok is bekerültek a Legfelsőbb Tanácshoz benyújtott, s ott

bizottsági szinten támogatott javaslatok közé, amelyek nagymértékben szűkítenék a nemzeti kisebbségek nyelvhasználati jogait, ezen belül az anyanyelven történő oktatás jogát. „A többi ukrainai nemzeti kisebbséggel együtt számos alkalommal fordultunk a törvényalkotókhoz, az illetékes minisztériumhoz, azonban azt kellett tapasztalnunk, hogy a benyújtott javaslatok megfogalmazásakor a szakmai és jogi szempontokat nem vették figyelembe” – emlékeztetnek a dokumentum aláírói. „A kisebbségek jogainak védelmét, azok megőrzését – Ukrajna alkotmányán kívül – mindazon nemzetközi szerződések és kötelezettségvállalások garantálják, amelyeket parlamentünk Ukrajna fennállásának 26 esztendeje során hagyott jóvá” – mutatnak rá a levél küldői. Éppen ezért tartjuk aggasztónak – teszük hozzá -, hogy a tervezett törvényi módosítások szűkíteni kívánják, illetve bizonyos szinteken meg akarják szüntetni az anyanyelv használatát az oktatási intézményekben”.

Szilágyi Péter: szilárd magyarságtudatot adó versenyképes oktatást kell biztosítanunk az anyaországban és a külhonban egyaránt

Ahhoz, hogy a magyar közösségek továbbra is megmaradjanak, megújuljanak, ma is olyan magyar oktatást kell biztosítanunk az anyaországban és a külhonban egyaránt, amely felveszi a versenyt a szomszédos államok iskoláinak színvonalával, és a diákoknak szilárd magyarságtudatot ad – jelentette ki Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára a kárpátaljai református líceumok vasárnap Mezővároban tartott tanévnyitó istentiszteletén. Szilágyi Péter a Beregszászhoz közeli település református templomában tartott ünnepségen hangsúlyozta: a kárpátaljai magyar közösségeknek igen súlyos viharokat kellett kiállniuk. Az, hogy még mindig egyben van a kárpátaljai magyarság „hajója”, annak köszönhető, hogy az itt élő magyarok „megragadták az evezőlapátokat, a nagy ellenszélben még erősebben kezdtek evezni” – tette hozzá. A helyettes államtitkár kifejezte „az anyaország köszönetét a Kárpátaljai Református Egyháznak (KRE), hogy biztos támasza és megtartója tudott és tud lenni a kárpátaljai magyarságnak”. Szilágyi Péter emlékeztetett a református kollégiumoknak a magyarság szellemi életében, megmaradásában betöltött több évszázados történelmi szerepére. A helyettes államtitkár bejelentette: a magyar kormány az idén nyújtott 169 millió forintos éves működési támogatás mellett további 90 millió forinttal járul hozzá a református líceumok működéséhez.

Indul a gazdaságfejlesztési program

Vajdaság, Kárpátalja és a Muravidék után hamarosan Horvátországban is megkezdődhet a gazdaságfejlesztési program. Szeptember közepén nyilvános fórumon hivatalosan is

bejelentik a pályázati kiírásokat. A magyar kormány tavaly fogadta el a HMDK 2016-2020-as időszakra vonatkozó Vidék- és Gazdaságfejlesztési Programját, a magyar Országgyűlés pedig megszavazta a 2017-es költségvetési részt is, ami ötszázmillió forint. A gazdaságfejlesztési program lebonyolítására létrehozták az Economica Hungarica Alapítványt, amelyet a napokban jegyezték be. Az alapítvány vezetője, Palizs Tóth Hajnalka elmondta, a megmaradás egyik alapfeltétele, hogy gazdasági téren is erősödjön a horvátországi magyar közösség. „Előtérbe helyezzük a mezőgazdaság gépesítését, modernizálását, állattartó telepek létesítését és fenntartását, a termőföldvásárlást, vállalkozások fejlesztését, mindezt vissza nem térítendő támogatások formájában. Természetesen itt minden esetben bizonyos arányú önrésznek is meg kell jelennie a megvalósítás folyamatában” – mondta Palizs Tóth Hajnalka.

